

[Niels Helveg Petersen.]

ikke savner regeringens tilslutning i ord til den tankegang, jeg har fremlagt. Regeringen har gang på gang i ord tilsluttet sig sådanne målsætninger, men desværre har vi lige så ofte set, at det kun er i ord, og at der er meget langt fra ord til handling. Det er, som om budgetministerens foretrukne gymnastiske øvelse er at springe op som en løve og falde ned som et lam, og i den øvelse har ministeren efterhånden så megen rutine, at han vist bliver svær at slå.

Nu indbyder man igen i august til en sparerunde med partierne, indbyder, således har jeg forstået det, til diskussioner om, hvorledes man kan gennemføre besparelser forud for den næste finanslov. Jeg synes ikke, man kan fortænke os i at nære skepsis over for sådanne anstrengelser. Vi er kommet, når regeringen har anmodet om det, sidste år — vi kom f. eks. til stede i foråret — til sådanne diskussioner, men uden at vi havde den store mulighed for at komme til at præge resultaterne. Derfor må vi sige til regeringen forud for de spareforhandlinger, der åbenbart nu skal foregå til august, at vi er klar til at forhandle, når regeringen vil det, men regeringen må finde sig i, at vi opfatter situationen på den måde, at det er regeringens pligt at komme med udspil.

I denne forbindelse vil jeg gerne sige til SF, at under de sidste spareforhandlinger havde SF jo det synspunkt stort set, at man måtte være overordentlig tilbageholdende med at gennemføre besparelser i den finanslov, som allerede var ved at skulle træde i kraft; man kunne ikke sådan komme og gribe ind i planer, der var blevet lagt osv. Det synspunkt gælder jo altså ikke for spareforhandlinger, der skal føres i august og september, og derfor håber jeg, at der er en svag mulighed for, at SF i næste omgang vil kunne lokkes til at have en mere aktiv rolle i spareforhandlingerne, end de havde under de sidste runder.

Jeg har lyst til, når det drejer sig om den økonomiske politik, at gå en smule længere tilbage end til denne samling, nemlig til begyndelsen af den foregående, og begyndelsen var særtolden. Regeringen havde i fuldt alvor, tror jeg, den opfattelse, at særtoldens indførelse i sin tid var noget nær genial. Jeg mindes, at den daværende statsminister sagde: nu glæder man sig i Danmark over,

at der atter føres økonomisk politik. Vi skulle have et pusterum, vi skulle udnytte pusterummet, så vi bagefter var bedre rustet.

Særtolden har virket lige nøjagtigt som forudset. Den gav et pænt resultat på betalingsbalancen i 1972 — et underskud på 700-800 mill. kr. er jo småting i forhold til, hvad vi ellers har kunnet regne med — og den gav penge i kassen til regeringen, og regeringen satte udgifterne op. Men det har været en stakket glæde: nu stiger importen meget voldsomt, og betalingsbalanceunderskuddet må i indeværende år anses for at blive 4-5 gange større end sidste år, på trods af at vi i dette år har fået EF-fordele på i overkanten af 2 milliarder kr., på ingen måde mindre i hvert fald, end vi på forhånd kunne påregne.

Ved tilbageblik må særtolden siges at have været et fatalt fejlgreb i den økonomiske politik; den har forstærket vore vanskeligheder på et tidspunkt, hvor vanskelighederne kunne være store nok endda på grund af bl. a. udviklingen i udlandet.

Den nye statsminister arvede særtolden og alle de besværligheder, der følger med dens afvikling; til gengæld blev han mødt med meget store forhåbninger og meget stor venlighed både i befolkningen og i folketinget, og dog må vi konstatere, at foråret 1973 har været et deprimerende forår i dansk politik. Jeg vil sige, at foråret 1973 har været det forsømte forår i dansk politik. Det var det forår, hvor vi ikke fik en tiltrængt fornyelse af samarbejdsmonsteret i dansk politik, så vi fik et samarbejdsmonster, der var mere egnet til at løse landets problemer end det nuværende, og det var det forår, hvor Danmark helt forsømte at udnytte de helt ekstraordinære fordele, som EF-medlemskabet giver os, til at stabilisere sin betalingsbalance. Medlemskabet og den internationale højkonjunktur, vi oplever i disse måneder, er eller var en helt uhørt mulighed for os for opretning af betalingsbalancen. I stedet for en opretning er vi nu ude for en stærk svækkelse: hvor vi ved åbningen af denne samling regnede med et underskud i 1973 på ca. 2 milliarder kr., må vi nu regne med et underskud på op imod 3½ milliard kr. og det er ikke, fordi EF-fordelen udeblev, tværtimod, den har rigeligt vist sig at holde, men det er på trods